

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ పంచమస్కంధే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ పంచమస్కంధే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

రాజోవాచ

న నూనం భగవ ఆత్మారామాణాం యోగసమీరితజ్ఞానావ -
భర్జితకర్మబీజానామైశ్వర్యాణి పునః క్లేశదాని
భవితుమర్హంతి యద్యచ్ఛయోపగతాని ॥ 1 ॥

ఋషిరువాచ

సత్యముక్తం కింత్విహ వా ఏకే న మనసోఽద్ధా విశ్రంభ -
మనవస్థానస్య శతకిరాత ఇవ సంగచ్ఛంతే ॥ 2 ॥

తథా చోక్తం —

న కుర్యాత్కర్త్తించిత్సఖ్యం మనసి హ్యనవస్థితే |
యద్విశ్రంభాచ్చిరాచ్ఛీర్ణం చస్కంద తప ఐశ్వరం ॥ 3 ॥

నిత్యం దదాతి కామస్యచ్ఛిద్రం తమను యేఽరయః |
యోగినః కృతమైత్రస్య పత్యుర్జాయేవ పుంశ్చలీ ॥ 4 ॥

కామో మన్యుర్మదో లోభః శోకమోహభయాదయః |
కర్మబంధశ్చ యన్మూలః స్వీకుర్యాత్కో ను తద్ బుధః ॥ 5 ॥

అథైవమఖిలలోకపాలలలామోఽపి

విలక్షణైర్జడవదవధూతవేషభాషాచరితై -

రవిలక్ష్మితభగవత్ప్రభావో యోగినాం

సాంపరాయవిధిమనుశిక్షయన్ స్వకలేవరం
 జిహ్సురాత్మన్యాత్మానమసంవ్యవహిత -
 మనర్థాంతరభావేనాన్వీక్షమాణ
 ఉపరతానువృత్తిరుపరరామ || 6 ||

తస్య హ వా ఏవం ముక్తలింగస్య భగవత
 ఋషభస్య యోగమాయావాసనయా దేహ ఇమాం
 జగతీమభిమానాభాసేన సంక్రమమాణః
 కోకవేంకకుటకాందక్షిణకర్ణాటకా -
 ందేశాన్ యదృచ్ఛయోపగతః కుటకాచలోపవన
 ఆస్యకృతాశ్మకవల ఉన్మాద ఇవ
 ముక్తమూర్ధజోఽసంవీత ఏవ విచచార || 7 ||

అథ సమీరవేగవిధూతవేణువికర్షణజాతోగ్ర -
 దావానలస్తద్వనమాలేలిహానః సహ తేన దదాహ || 8 ||

యస్య కిలానుచరితముపాకర్ణ్య కోకవేంకకుటకానాం
 రాజార్హన్నామోపశిక్ష్య కలావధర్మ ఉత్కృప్యమాణే
 భవితవ్యేన విమోహితః స్వధర్మపథమకుతోభయమపహాయ
 కుపథపాఖండమసమంజసం నిజమనీషయా మందః
 సంప్రవర్తయిష్యతే || 9 ||

యేన హ వావ కలౌ మనుజాపసదా దేవమాయామోహితాః
 స్వవిధినియోగశౌచచారిత్రవిహీనా దేవహేలనా -
 న్యపవ్రతాని నిజనిజేచ్ఛయా గృహ్లానా అస్నానా -
 నాచమనాశౌచకేశోల్లంచనాదీని కలినాధర్మ -
 బహులేనోపహతధియో బ్రహ్మబ్రాహ్మణయజ్ఞ -
 పురుషలోకవిదూషకాః ప్రాయేణ భవిష్యంతి || 10 ||

తే చ హ్యర్వాక్షనయా నిజలోకయాత్రయాంధపరంపరయా -
 ౭౭శ్వస్తాస్తమస్యంధే స్వయమేవ ప్రపతిష్యంతి || 11 ||

అయమవతారో రజసోపప్లుతకైవల్యోప -
 శిక్షణార్థః || 12 ||

తస్యానుగుణాన్ శ్లోకాన్ గాయంతి -
 అహో భువః సప్తసముద్రవత్యా
 ద్వీపేషు వర్షేష్వధిపుణ్యమేతత్ |
 గాయంతి యత్రత్యజనా మురారేః
 కర్మాణి భద్రాణ్యవతారవంతి || 13 ||

అహో ను వంశో యశసావదాతః
 ప్రైయవ్రతో యత్ర పుమాన్ పురాణః |
 కృతావతారః పురుషః స ఆద్య -
 శ్చచార ధర్మం యదకర్మహేతుం || 14 ||

కో న్వస్య కాష్ఠామపరోఽనుగచ్ఛే -
 న్మనోరథేనాప్యభవస్య యోగీ |
 యో యోగమాయాః స్పృహయత్యుదస్తా
 హ్యసత్తయా యేన కృతప్రయత్నాః || 15 ||

ఇతి హ స్మ సకలవేదలోకదేవబ్రాహ్మణగవాం
 పరమగురోర్భగవత ఋషభాఖ్యస్య విశుద్ధాచరితమీరితం
 పుంసాం సమస్తదుశ్చరితాభిహరణం పరమమహా -
 మంగలాయనమిదమనుశ్రద్ధయోపచితయానుశృణోత్యా -
 శ్రావయతి వావహితో భగవతి తస్మిన్ వాసుదేవ
 ఏకాంతతో భక్తిరనయోరపి సమనువర్తతే || 16 ||

యస్యామేవ కవయ ఆత్మానమవిరతం వివిధవృజినసంసార -
 పరితాపోపతప్యమానమనుసవనం స్నాపయంతస్తయైవ
 పరయా నిర్వృత్యా హ్యపవర్గమాత్యంతికం పరమపురుషార్థమపి
 స్వయమాసాదితం నో ఏవాద్రియంతే భగవదీయత్వేనైవ
 పరిసమాప్తసర్వార్థాః || 17 ||

రాజన్ పతిర్గురురలం భవతాం యదూనాం
 దైవం ప్రియః కులపతిః క్వ చ కింకరో వః |
 అస్త్యేవమంగ భగవాన్ భజతాం ముకుందో
 ముక్తిం దదాతి కర్త్తించిత్స్మ న భక్తియోగం || 18 ||

నిత్యానుభూతనిజలాభనివృత్తత్పష్ఠః
 శ్రేయస్యతద్రచనయా చిరసుప్తబుద్ధేః |
 లోకస్య యః కరుణయాభయమాత్మలోక -
 మాఖ్యాన్నమో భగవతే ఋషభాయ తస్మై || 19 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 పంచమస్కంధే ఋషభదేవానుచరితే షష్ఠోఽధ్యాయః ||